

REGULATIV

for

Ornum vandløb

Kommunevandløb nr. 4

Gørlev kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	4
2. BETEGNELSE AF VANDLØBET OG OVERSIGTSKORT	5
3. VANDLØBETS DIMENSIONER	7
4. BYGVÆRKER, TILLØB M.V.	8
4.1 Broer og overkørsler	8
4.2 Dræn- og spildevandsudløb samt åbne tilløb	8
4.3 Øvrige bygværker - herunder stryg og restaureringsforanstaltninger	8
5. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	9
5.1 Administration	9
5.2 Bygværker	9
6. BESTEMMELSER OM SEJLADS	10
7. BREDEJERFORHOLD	11
7.1 Banketter	11
7.2 Arbejdsbælter og overkørsler ved udløb	11
7.3 Hegning i forbindelse med løsdrift	12
7.4 Ændringer i vandløbets tilstand	12
7.5 Forurening af vandløbet	12
7.6 Kreaturvanding og vandindvinding	12
7.7 Drænudløb	13
7.8 Beskadigelse og påbud	13
7.9 Straf	13
8. VEDLIGEHOJDELSE	14
8.1 Foranstaltning af vedligeholdelse	14
8.2 Målsætningen for vandløbet	14
8.3 Hensigten med vedligeholdelsen	14
8.4 Oprensning	14
8.5 Grødeskæring	15
8.6 Bredvegetation	16
8.7 Vedligeholdelse af rørlagte strækninger	17
8.8 Fordeling af ulemper, som lodsejere eller brugere skal tåle	17
8.9 Udbedring af bygværker og skråningssikringer	18
8.10 Klager vedrørende vandløbets vedligeholdelse	18
9. TILSYN	19
10. REVISION	20
11. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN	21

BILAGSFORTEGNELSE

BILAG 1:	Redegørelse
BILAG 2:	Vandløbskort
BILAG 3:	Længdeprofil, opmålte forhold og regulativ
BILAG 4:	Tværfiler, opmålte forhold og regulativ
BILAG 5:	Længdeprofil, med beregnede vandspejl for opmålte forhold og regulativ.

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Ornum vandløb er optaget som offentligt vandløb i Gørlev kommune den 6. maj 1929.

Til grund for regulativet ligger:

- lov nr. 302 af 9. juni 1982 om vandløb, samt miljøministeriets bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om bl.a. regulativer for offentlige vandløb
- miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 404 af 19. maj 1992
- recipientkvalitetsplanen og anden regionplanlægning
- opmåling af 1993

Tidligere regulativer ligger ikke til grund for regulativet, idet de er udeladt i henhold til § 62 i lov nr. 302 af 9 juni 1982 om vandløb.

Nærværende regulativ erstatter tidligere regulativ af 6. maj 1929.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBET OG OVERSIGTSKORT

Nærværende regulativ omfatter Ornum vandløb i Gørlev kommune fra 0 - punkt i skellet mellem matr. nr. 12d og 12b, Gørlev by til endepunkt ved udløbet i Halleby å i skellet mellem matr. nr. 2a, Aagaard hovedgaard og 13b, Vinde Helsing by.

Stationeringen svarer til afstanden i meter fra 0 - punktet og nedstrøms.

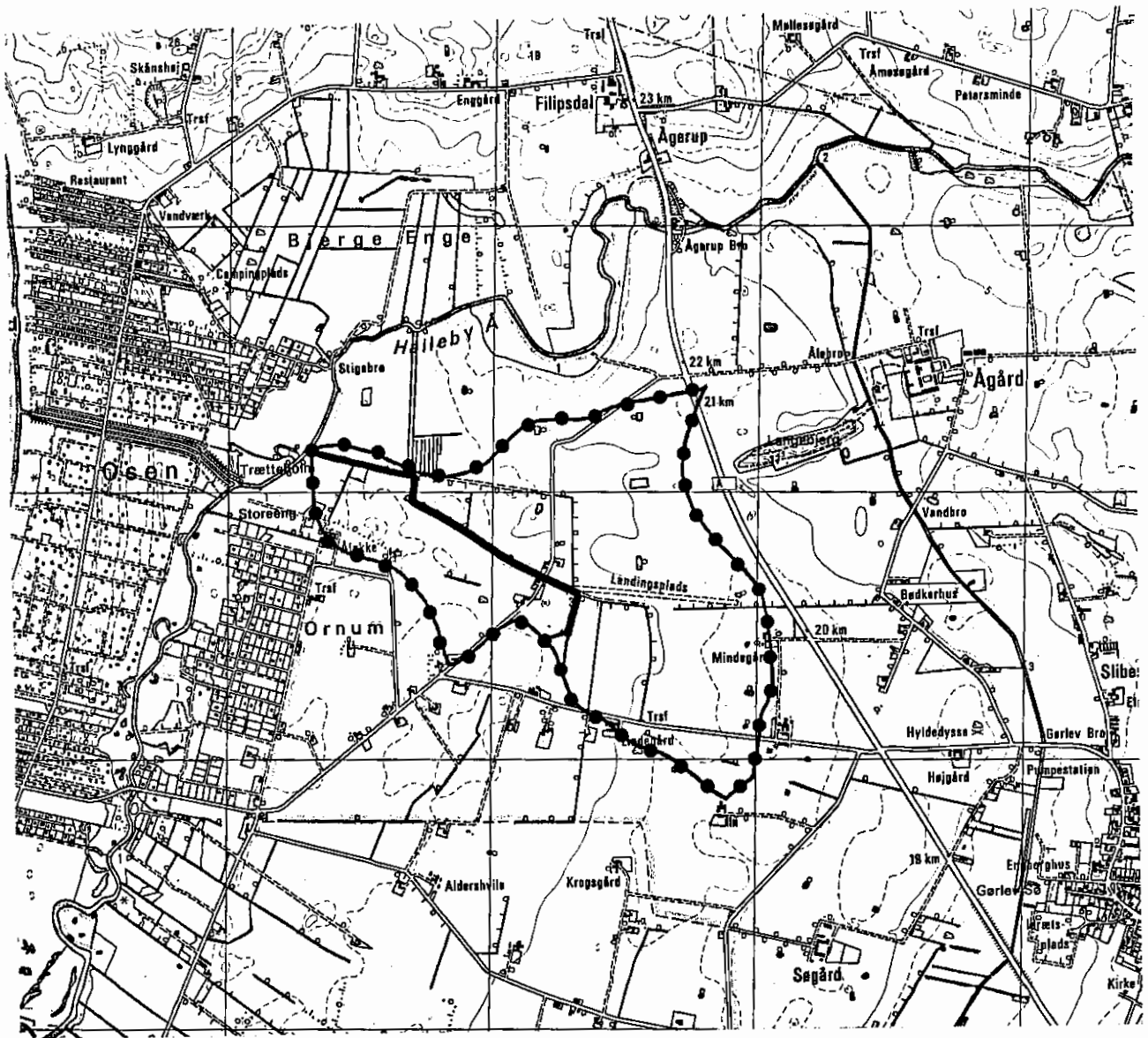
Vandløbet indgår i Halleby å - systemet, og kan ses i hele sit forløb på 4 cm - kort nr. 1413 III N.Ø.

Regulativet omfatter i alt 1404 m.

Vandløbets beliggenhed, topografiske opland og UTM - koordinater er angivet på oversigtskortet.

4 Ornum Vandløb

st. 0 0.01 km² UTM 638293, 6158442
 st. 1404 1.44 km² UTM 637288, 6159149

SIGNATURFORKLARING

- Åbne vandløb
- Rørtagt vandløb
- Slut Oplandsgrænse
- Start Oplandsgrænse

Til tjenstlig brug ved Det Danske Hedeselskab, sæntryk med Kort og Matrikelstyrelsens tilladelse.

HEDESELSKABET

Miljø- og energiteknik
 Roskilde

Ringstedvej 20
 4000 Roskilde

Telefon 46 30 03 10
 Telefax 46 30 03 11

Sag: **Gørlev regulativ**

Sag nr: 310 93221

Emne: **Oversigtskort med oplandsgrænser**

Mål: 1 : 25.000

Kotesystem: DNN

Dato: 09.12.1993

Godkendt:

Sagsbehandler: JS

Tegnet: HTC

Rettet:

Tegn.nr:

Bilag:

3. VANDLØBETS DIMENSIONER

Vandløbsmyndigheden har besluttet, at vandløbets vedligeholdelse skal ske på basis af en fastlagt geometrisk skikkelse.

Vandløbets regulativmæssige dimensioner fremgår af nedenstående skema. Koterne er henført til Dansk Normal Nul.

Dimensionsskema:

Station	Vandløbets bundkote	Bundbredde/ rørdimension	Fald	Anlæg	Anmærkning
m	cm DNN	cm	o/oo		
0	175	x	x	x	
		30	0,7	1	
299	154	x	x	x	
		Ø50	10,0		Kommunevej
311	142	x	x	x	
			3,7		
486	78	30	x	1	
			0,4		
882	61	x	x	x	
		Ø35	33,3		Røroverkørsel
888	41	x	x	x	
			5,2		
990	-12	30	x	1	
			0,2		
1300	-18	x	x	x	
		Ø60	0,0		Røroverkørsel
1306	-18	x	x	x	
		30	1,4	1	
1404	-32	x	x	x	Udløb i Halleby å

4. BYGVÆRKER, TILLØB M.V. (Registreret under opmålingen.)

4.1 Broer og overkørsler

Station m	Opmålt bundkote cm DNN	Dimension for vandslug/ rørdiameter cm	Fri- højde cm	Ejerforhold	Bemærkninger
299/311	154/142	Ø50		Gørlev kommune	Kommunevej
882/888	61/41	Ø35		Privat	Røroverkørsel
1300/1306	-20/-18	Ø60		Privat	Røroverkørsel

4.2 Dræn- og spildevandsudløb samt åbne tilløb (synlige udløb på opmålingstidspunktet)

Station m	Rørdimension cm	Bundkote cm DNN	Bemærkninger
368	Ø10	132	Rørtilløb fra venstre
788	Ø25	77	Rørtilløb fra venstre
990		-12	Åbent tilløb fra højre
1024		44	Åbent tilløb fra venstre
1224		5	Åbent tilløb fra venstre

4.3 Øvrige bygværker - herunder stryg og restaureringsforanstaltninger

Der findes ingen øvrige bygværker ved Ornum vandløb.

5. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

5.1 Administration

Vandløbet administreres af Gørlev kommunalbestyrelse, som er vandløbsmyndighed.

Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at den for vandløbet fastsatte skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

Vandløbets vedligeholdelse - men ikke hel eller delvis fornyelse af rør-lagte strækninger - påhviler vandløbsmyndigheden.

5.2 Bygværker

Bygværker, såsom styrt, stryg, diger og skråningssikringer m.v., der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af dette.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ejerne eller brugerne har pligt til at optage slam og grøde m.v., der samler sig ved bygværker, jf. vandløbslovens § 27, stk. 4.

Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan fjernes eller istandsættes på vandløbsmyndighedens foranstaltning og på ejerens bekostning.

Enhver ændring af bygværker skal godkendes af vandløbsmyndigheden, jf. vandløbslovens § 47.

6. BESTEMMELSER OM SEJLADS

Det er forbudt af sejle på vandløbet uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

Forbudet imod sejlads gælder ikke for vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med tilsyn og vedligeholdelse.

7. BREDEJERFORHOLD

7.1 Banketter

I landzone hører der til vandløbet 2 meter brede banketter, regnet fra vandløbets øverste kant.

På disse banketter må der ikke foretages nogen form for dyrkning, jordbehandling eller terrænændring.

Banketterne skal fremstå som udyrkede arealer med naturlig græs-, urte- og trævegetation.

For at begrænse grødevæksten påbydes bredejerne at bevare skyggegivende vegetation langs vandløbet indtil 2 meter fra øverste kant.

Udgifter til beplantningens vedligeholdelse og til eventuel supplerende beplantning, som vandløbsmyndigheden finder nødvendig, påhviler vandløbsmyndigheden.

Såfremt dele af beplantningen er til hinder for nødvendig maskinel vedligeholdelse af vandløbet, kan vandløbsmyndigheden foretage den nødvendige udtynding.

7.2 Arbejdsbælter og overkørsler ved udløb

De til vandløbet grænsende ejendommers ejere og brugere er i øvrigt pligtige til at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbets bredder. Det bemærkes, at arbejdsbæltet normalt ikke bliver over 8 m bredt.

Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes nærmere øverste vandløbskant end 8 m, og for rørlagte strækninger ikke nærmere end 2 m fra ledningens midte.

Nye tilløb, og tilløb der reguleres, skal - såfremt vandløbsmyndigheden forlanger det - forsynes med en overkørsel med 5 meters ovenbredde ved udløbet, til brug for transport af materiel der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.

7.3 Hegning i forbindelse med løsdrift

De til vandløbet grænsende arealer må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse benyttes til løsdrift, med mindre der opsættes og vedligeholdes et forsvarligt hegn langs med og mindst 1 meter fra øverste vandløbskant. Sådanne hegn er ejerne pligtige til at fjerne inden 2 uger efter tilsynets meddelelse, såfremt dette er nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet.

7.4 Ændringer i vandløbets tilstand

I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vand fra vandløbet eller foranledige, at vandstanden i vandløbet forandres, eller at vandets frie løb hindres.

Regulering, herunder rørlægning af vandløbet og etablering af broer og overkørsler, må kun finde sted efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

I det hele taget må ingen uden tilladelse fra vandløbsmyndigheden foretage foranstaltninger ved vandløbet og dets anlæg, hvorved tilstanden ved disse kommer i strid med bestemmelserne i nærværende regulativ, vandløbsloven, miljøbeskyttelsesloven eller regionplanen.

7.5 Forurening af vandløbet

Vandløbet må ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller andre væsker, der kan forurene vandet eller foranledige aflejringer i vandløbet, jf. miljøbeskyttelseslovens bestemmelser.

7.6 Kreaturvanding og vandindvinding

De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbet til kreaturvanding med mulepumpe eller vindpumpe. Vandløbsmyndigheden kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder, der da skal udgraves uden for vandløbets profil og indhegnes således, at kreaturer ikke kan træde ud i vandløbet, samt sikres således, at udtrædning af jord i strømløbet ikke finder sted.

Anden vandindvinding må ikke finde sted uden tilladelse, jf. vandforsyningslovens bestemmelser.

7.7 Dræneløb

Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skrånninger.

Eventuelle aflejringer ud for eksisterende rørløb over den regulativmæssige bundkote vil efter anmodning blive fjernet ved vandløbsmyndighedens foranstaltning.

Nye dræntilløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse placeres med underkanten af røret dybere end 20 cm over den regulativmæssige bundkote.

Udførelse af andre rørledninger, og lægning af kabler, rørledninger o.l. under vandløbet, må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

7.8 Beskadigelse og påbud

Skalapæle, bundpæle eller andre former for afmærkning i eller ved vandløbet må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, bekostes retableringen af den ansvarlige.

Beskadiges vandløb, diger, faskiner, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet, eller foretages der foranstaltninger i strid med vandløbsloven eller bestemmelserne i nærværende regulativ, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre udefra kommende usædvanlige begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 55.

7.9 Straf

Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet straffes med bøde, jf. vandløbslovens § 85.

8. VEDLIGEHOELDELSE

8.1 Foranstaltning af vedligeholdelse

Vandløbet, og beplantning på skrån timer og banketter, foranstaltet vedligeholdt af vandløbsmyndigheden.

Vandløbsmyndigheden afgør, om vedligeholdelsen skal udføres i entreprise eller ved egen foranstaltning.

8.2 Målsætningen for vandløbet

Ornum vandløb er i henhold til Vestsjællands amts recipientkvalitetsplan 1984 målsat som C, Afledning af vand.

Målsætningen og de tilsvarende krav til vandløbskvaliteten er beskrevet i redegørelsens afsnit 2.

8.3 Hensigten med vedligeholdelsen

Vandløbsmyndigheden har besluttet, at vedligeholdelsen af de enkelte vandløbsstrækninger skal udføres således, at vandløbets fysiske tilstand er i overensstemmelse med de krav, målsætningen stiller hertil.

Ved vandløbets vedligeholdelse forstås de fysiske indgreb, der foretages i vandløbet for at sikre den fastlagte vandføringsevne.

Vandløbsmyndigheden har som konsekvens heraf besluttet nedenstående vedligeholdelsesprincipper.

8.4 Oprensning

Kontrol af dimensioner:

Vandløbsmyndigheden kontrollerer mindst 1 gang hvert år inden 31. oktober vandløbets skikkelse ved pejling eller nivellement.

De regulativmæssige dimensioner fremgår af dimensionsskemaet afsnit 3.

Oprensning iværksættes først, når bunden ligger 10 cm over den regulativmæssige bundkote.

Oprensningens udførelse:

Eventuel oprensning foretages i perioden fra 1. september til 31. oktober.

Ved oprensningen graves ikke dybere end 10 cm under den regulativmæssige bundkote - med en reduktion i bundbredden svarende til det regulativmæssige anlæg.

Oprensningen omfatter kun sand og mudder. Aflejringer af sten og grus må ikke opgraves eller omlejres, og overhængende brinker må ikke beskadiges.

På vandløbsstrækninger, hvor den faktiske bundbredde overskrider den regulativmæssige, udføres oprensningen i en slynget strømmende med regulativmæssig bundbredde. Princippet for strømmendens forløb er beskrevet i afsnit 8.5.

Vandløbsmyndigheden kan vælge at udføre arbejdet etapevis på mindre delstrækninger med en tidsmæssig forskydning.

Hvor den nødvendige oprensning omfatter større mængder, kan arbejdet udføres med maskine.

Hvis der indtræder fare for betydelige skader som følge af unormalt store aflejringer i vandløbet, kan vandløbsmyndigheden iværksætte ekstraordinære oprensninger. Dette forudsætter dog normalt, at det vurderes at have betydning for en væsentlig del af de berørte arealer.

Fjernelse af sne og is der forårsager stuvninger kan undlades.

8.5 Grødeskæring

Grødeskæringsbehovet vurderes mindst 2 gange årligt, nemlig i perioderne juni - juli og september - oktober. Ved grødevækst i strømmenden iværksættes grønnskæring.

Vandløbsmyndigheden kan dog iværksætte ekstraordinære grønnskæringer, hvis der er kraftig grødevækst i vandløbet.

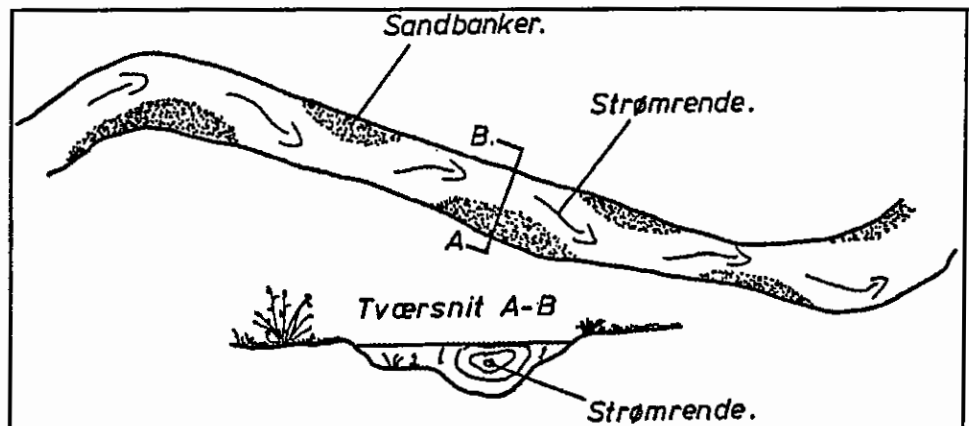
Grønnskæringen skal udføres, så grøden fjernes i vandløbets naturlige strømmende, der normalt kan genfindes som den dybe del af vandløbets tværprofil, der slynger sig fra side til side ned gennem vandløbet. Den grøde der vokser uden for strømmenden efterlades.

Grøden skæres i de nedenfor angivne strømrendebredder, og skal så vidt muligt skæres i bund.

Skema over strømrendebredde ved grødeskæring:

Station	1. grødeskæring i juni - juli. [cm]	2. grødeskæring i september - oktober. [cm]
0 - 1404	25 - 35	25 - 35

Principskitse af strømrendens forløb

Arbejdet udføres manuelt, enten med le eller med motoriserede håndredskaber. Kan arbejdet ikke udføres manuelt af sikkerhedsmæssige årsager, kan det udføres med maskine.

8.6 Bredvegetation

Bredvegetationen skal forblive uslået undtagen ved nedennævnte forhold.

Der kan foretages slåning i hele sommerperioden som led i plejen af nyetableret skyggegivende vegetation.

Der må foretages pleje af træer og buske i vandløbsprofilet, under hensyn til den grødebegrænsende effekt i vandløbene (jf. afsnit 7.1).

Ved vandløbsstrækninger med bundbredder under 1 meter skal der foretages slåning af urtevegetation op til 1 meter over bund. Slåning må først foretages efter 1. september.

Der må foretages slåning af urtevegetation, der står med stive stængler hele vinteren, f.eks. Tagrør (*Phragmites australis*), Dunhammer (*Typha* sp.) og Pindsvineknop (*Sparganium* sp.). Slåning må foretages i hele vandløbsprofilen efter 1. september.

Af hensyn til brinkernes stabilitet må der foretages bekæmpelse og slåning af arter som f.eks. Bjørneklo (*Heracleum* sp.), Hestehov (*Petasites* sp.) og Brændenælde (*Urtica* sp.). Slåningen kan foretages i hele sommerperioden.

8.7 Vedligeholdelse af rørlagte strækninger

Vedligeholdelse af rørlagte vandløbsstrækninger udføres normalt kun, når vandløbsmyndigheden finder det påkrævet. Brønde og sandfang kontrolleres mindst 1 gang årligt og renses op efter behov, for at forebygge mod videre transport af sandaflejringer.

8.8 Fordeling af ulemper, som lodsejere eller brugere skal tåle

Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, søges fordelt på begge sider af vandløbet. Den afskårne grøde og kantvegetation skal så vidt muligt optages fra vandløbet efterhånden som den afskæres.

Afskåret grøde og kantvegetation oplægges ovenfor øverste vandløbskant inden for en afstand af 5 m fra denne kant.

På strækninger, hvor det ikke er muligt at opsamle grøden efterhånden som den afskæres, kan man lade grøden drive frit med strømmen og opsamle den på hensigtsmæssige steder.

Såfremt man vælger at lade den afskårne grøde drive med strømmen til opsamling, skal den opsamlede grøde på vandløbsmyndighedens foranledning transporteres bort fra vandløbets nærhed senest 24 timer efter opsamling.

Ved oprensning oplægges fylden så vidt muligt på skiftevis højre og venstre side af vandløbet.

Den fra oprensningen hidrørende fyld m.v., der fremkommer ved vandløbets regulativmæssige vedligeholdelse, er brugerne af de tilstødende jorder pligtige til at fjerne til mindst 5 meter fra vandløbskanten eller sprede i et ikke over 10 cm tykt lag, inden hvert års 1. maj.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld, som skal fjernes eller spredes. Undlader en ejer eller bruger

at fjerne eller sprede fylden, kan vandløbsmyndigheden med 2 ugers skriftligt varsel til ejeren eller brugeren lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

8.9 Udbedring af bygværker og skråningssikringer

Udbedring af bygværker og skråningssikringer foretages fortrinsvis i perioden marts-april eller september-oktober.

8.10 Klager vedrørende vandløbets vedligeholdelse

Lodsejere - eller andre med interesse i vandløbet - der måtte finde vandløbets vedligeholdelsestilstand eller specielle forhold vedrørende vandløbet utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til vandløbsmyndigheden.

9. TILSYN

Tilsynet med vandløbet udføres på foranledning af vandløbsmyndigheden.

Vandløbsmyndigheden foretager normalt offentligt syn over vandløbet i oktober måned.

Bredejere, organisationer eller andre, der har ønsker om at deltage i dette syn, kan træffe nærmere aftale herom med vandløbsmyndigheden.

10. REVISION

Dette regulativ skal senest optages til revision i 2004.

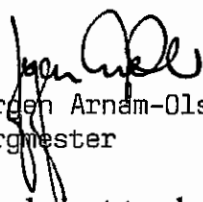
11. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN

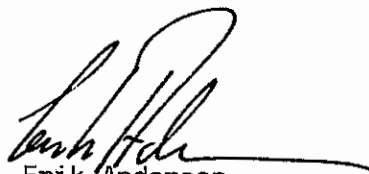
Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive eventuelle indsigelser og ændringsforslag inden den 28/12 1995.

Ved indsigelsesfristens udløb var der indkommet 2 indsigelser/bemærkninger til regulativets indhold og udformning. _____'s behandling heraf er omtalt i indsigelsesredegørelsen bilag   .

Regulativet er herefter endeligt vedtaget af

Gørlev kommune, den 24. januar 1996.

Jørgen Arnam-Olsen
borgmester

Erik Andersen
kommunaldirektør

Regulativet træder i kraft fra datoen for ankeperiodens udløb.

REDEGØRELSE

Bilag til regulativ for

Ornum vandløb

Kommunevandløb nr. 4

Gørlev kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. INDLEDNING	3
2. PLANMATERIALE	5
2.1 Recipientkvalitetsplanen	5
2.2 Anden regionplanlægning	7
3. OPLANDETS OG VANDLØBETS NUVÆRENDE TIL- STAND	8
4. DATAGRUNDLAG OG DATABEHANDLING	9
4.1 Opmåling	9
4.2 Oplandsafstrømning og tilledninger	10
4.3 Vandspejlsberegninger	11
5. FASTSÆTTELSE AF REGULATIVMÆSSIG SKIKKELSE .	12
6. KONSEKVENSER AF REGULATIVREVISIONEN	13
6.1 Afvandingsmæssige konsekvenser	13
6.2 Miljømæssige konsekvenser	14
7. HENSIGTSEKTLÆRINGER FOR VANDLØBET	15
7.1 Etablering af beskygning	15
7.2 Miljøforbedring ved udlægning af grus og sten	15
7.3 Opfølgning	15

1. INDLEDNING

Ifølge Miljøstyrelsens bekendtgørelse af 15. februar 1985 skal vandløbsregulativer udarbejdet efter vandløbsloven ledsages af en redegørelse, der beskriver de forhold, der har haft betydning for regulativets udarbejdelse. Der skal desuden redegøres for konsekvenserne af regulativets bestemmelser.

Vandløbsloven:

Den nye vandløbslov - lov nr. 302 af 9. juni 1982 om vandløb - indeholder i forhold til tidligere lovgivning om vandløb væsentligt ændrede bestemmelser om blandt andet vandløbsvedligeholdelsen, idet denne skal ske under hensyntagen til de miljømæssige interesser i vandløbet.

Dette fremgår af lovens § 1, hvor det er anført, at det skal tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, og endvidere at fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i anden lovgivning.

Disse bestemmelser har som konsekvens, at reglerne om vandløbets fremtidige anvendelse ikke skal fastsættes ud fra individuelle interesser, men skal fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbet - afvanding, miljøhensyn, vandindvinding, fiskeri, jagt etc. - således at alle interesser så vidt muligt tilgodeses.

Regionplan:

Grundlaget for denne afvejning, og hermed for ændringerne i regulativet, er blandt andet indeholdt i Regionplan 1989-2000 for Vestsjællands amt.

Regionplanen er amtets overordnede plan, som angiver retningslinierne for udviklingen i området.

De enkelte områder med betydning for vandløbene er uddybet i følgende planer:

- Recipientkvalitetsplan 1984 for Vestsjællands amtskommune
- registrering af vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. (tidl. § 43 i naturfredningsloven)
- Gørlev kommunes spildevandsplan 1993.
- Tillæg nr.4. til Regionplan 1989 - 2000 vedrørende skovrejsning.

Disse planer samt vandløbsloven - med tilhørende bekendtgørelse og cirkulærer vedrørende regulativer for offentlige vandløb - danner baggrund for de forhold, der skal tilgodeses ved revisionen af vandløbsregulativerne.

2. PLANMATERIALE

2.1 Recipientkvalitetsplanen

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven af 1983 har amtsrådet i Vestsjællands amt udarbejdet en recipientkvalitetsplan for Vestsjællands amt.

I recipientkvalitetsplanen er målsætningerne for vandløbene i amtet fastlagt.

For at målsætningerne kan opfyldes, må vandløbsvedligeholdelsen udføres sådan, at den understøtter de stillede målsætninger.

Målsætningssystemet:

	Målsætning	Beskrivelse
Skærpet målsætning	A Særligt naturvidenskabeligt interesseområde	Vandløb, hvor særlige naturelementer ønskes beskyttet
Generel målsætning	B1 Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk	Vandløb, der skal kunne anvendes som gydeområde og opvækstområde for yngel af ørred og andre laksefisk
	B2 Laksefiskevand	Vandløb, der skal kunne anvendes som opvækst- og opholdsområde for ørred og andre laksefisk
	B3 Karpesfiskevand	Vandløb, der skal kunne anvendes som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpesfisk
Lempet målsætning	C, D, E, F (undertiden andre benævnelser: C1, C2..) Vandløb, der skal anvendes til afledning af vand, evt. væsentligt påvirket af: - spildevand - grundvandsindvinding - fysiske indgreb - okker	

Ornum vandløb er i henhold til Vestsjællands amts recipientkvalitetsplan 1984 målsat som C.

De generelle krav til vandløbskvaliteten for vandløb med denne målsætning er anført i det følgende:

C. Afledning af vand

For disse vandløb stilles der ingen særlige krav til den fysiske vandløbskvalitet.

Der må ikke findes faunaspærringer, der forhindrer fiskene adgang til opstrøms beliggende strækninger med højere målsætning.

Forureningsgraden må generelt ikke overstige F° II-III.

Recipientkvalitetskravet for Ornum vandløb er i henhold til recipientkvalitetsplanen fastsat til forureningsgrad F° II - III.

2.2 Anden regionplanlægning

- I området fra station 0 - 900 er skovrejsning ønsket.
- I området fra station 900 til udløbet i Nedre Halleby å er skovrejsning uønsket af naturfredningsmæssige og landskabelige årsager.
- Ornum vandløbet er målsat som "økologisk forbindelse", hvilket gennem administration af lovgivningen, samt tilskudsmuligheder m.v. skal sikre opretholdelse og nyetablering af forskelligartede naturlokaliteter.
- Det til Ornum vandløbet tilstødende område er målsat som landskabsområde, hvilket vil sige, at ud over de jordbrugsmæssige interesser skal der også tages hensyn til natur- og kulturhistoriske interesser.

Ornum vandløb er desuden omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

3. OPLANDETS OG VANDLØBETS NUVÆRENDE TILSTAND

Anvendelsen af Ornum vandløbets opland er i vid udstrækning præget af landbrug.

Ornum vandløb er reguleret i hele sit forløb, og den fysiske variation i vandløbet er temmelig dårlig.

Vandløbets faldforhold er fra station 311 - 486 og 888 - 990 ganske godt, hvorimod den øvrige del af vandløbet har temmelig ringe faldforhold.

Dyre- og plantelivet i vandløbet er temmelig fattigt som følge af de dårlige fysiske forhold.

Som helhed lever vandløbet i sin nuværende tilstand ikke op til de krav, målsætningen stiller.

4. DATAGRUNDLAG OG DATABEHANDLING

4.1 Opmåling

Vandløbet er opmålt ved nivellement af Hedeselskabets distriktskontor i Roskilde i 1993.

Der er foretaget tværprofilopmåling for hver ca. 100 meter og desuden er der opmålt tværprofiler i forbindelse med broer m.v. samt ved væsentlige ændringer i vandløbets profil.

Ialt er der opmålt 16 tværprofiler, 3 røroverkørsler, 3 åbne tilløb og 2 rørtilløb.

Opmålingen er henført til Dansk Normal Nul ved følgende GI - fixpunkter:

Punkt nr.	Kote [m]	Beskrivelse
19-06-9052	3,233	Bolt. Vejen Gørlev - Reersø, Ved Ornum ca. 500 m. ad NØ. gående vej mod vej 22, NV. side. Huslodsvej nr. 4 Ejendom. Matr. nr. 13c. Punkt i SØ. længe, NØ. gavl. 1,91 m. fra Ø. hjørne. 0,15 m. over terræn.
18-08-9028	1,121	Plade mrk. G.I.. Vejen Bjerge strand - Ornum strand. Umiddelbart S. for underføring af Halleby å. Ca. 500 m. ad Ø. gående grusvej, Kanalvej. Ca. 50 m. SV. for deling af Halleby å. Sluse. Punkt i SØ. vange, NØ. side. 1,90 m. fra SØ. kant af vange. 0,16 m. under overkant af vange.

Nivellementet er inddateret i Hedeselskabets EDB - system VASP. Plot af længde- og tværprofiler er vist i bilag 3 og 4.

4.2 Oplandsafstrømning og tilledninger

Følgende oplandskarakteristiske afstrømningsværdier er bestemt for vandløbet:

Vinter 10 års maksimum	42 l/s·km ²
Vinter 5 års maksimum	35 l/s·km ²
Vinter medianmaksimum	28 l/s·km ²
Vintermiddel	6,5 l/s·km ²
Sommer 10 års maksimum	22 l/s·km ²
Sommer 5 års maksimum	16 l/s·km ²
Sommer medianmaksimum	7 l/s·km ²
Sommermiddel	1,5 l/s·km ²

Vinter 10 års maksimum er den afstrømning, som vinterens største døgnmiddelafløb overstiger én gang hvert 10. år, i gennemsnit over en lang årrække, og så fremdeles. "Median" svarer til en gentagelsesperiode på 2 år.

Sommer er defineret som perioden 1. maj - 31. oktober, vinter som den øvrige del af året.

Afstrømningsstatistikken for Ornum vandløb er skønnet på baggrund af korrelation mellem vandføringsmålingerne ved stationen,

55.09 Bøstrup å, V. for Horskildegård Opland = 20,2 km²

og døgnmiddelvandføringen ved vandføringsmålestationerne,

55.01 Åmose å, Bromølle	Opland = 291,3 km ²
56.02 Harrested å, Kramsvadgård	Opland = 16,0 km ²
56.06 Tude å, Ørslev	Opland = 148,0 km ²
57.01 Saltø å, Grønbro	Opland = 63,8 km ²
59.01 Tryggevælde å, Lille Linde	Opland = 130,2 km ²

Korrelationen bygger på 16 vandføringsmålinger i perioden fra 1984 - 1992, hvoraf 10 er udført i 1984. Referencestationerne har en driftperiode på mindst 50 år.

Middel- og medianværdierne gælder for standardperioden 1971 - 1990, mens de øvrige maximumværdier, 5 og 10 års maximum, refererer ud over denne periode.

Der foreligger ingen enkeltmålinger af vandføringen i Ornum vandløb, hvorfor dette skøn af afstrømningsstatistikken skal tages og anvendes med nogen forbehold.

Følgende forhold vedrørende tilledninger til vandløbet er fundet i Gørlev kommunes spildevandsplan 1993:

Station m	Bygværksnr./ udløbsnr.	Maksimal regn- vandstilledning l/s
ca. 1350	1.1b	150

I henhold til Gørlev kommunes spildevandsplan 1993 er udledningen betegnet som et nødoverløb, og da den befinder sig inden for de sidste 100 m af vandløbsstrækningen skønnes udledningen ikke at give afvandingsmæssige problemer.

4.3 Vandspejlsberegninger

Der er udført vandspejlsberegninger med Hedeselskabets stationære strømningsmodel VASP, med henblik på vurdering af de afvandingsmæssige konsekvenser af regulativrevisionen.

De hydrauliske beregninger i VASP foregår som stykkevise beregninger efter manningformlen, med anvendelse af modstandsradius.

Manningtallet, der indgår i formlen, udtrykker vandløbets ruhed, idet et stort manningstal svarer til en lille ruhed og dermed en større vandføringsevne for et givet fald og tværprofil.

Ved beregningerne er manningtallet for Ornum vandløb gældende for vinterperioden sat til 20, på baggrund af erfaringer fra lignende vandløb.

5. FASTSÆTTELSE AF REGULATIVMÆSSIG SKIKKELSE

For Ornum vandløb er der fastsat krav til vandløbets skikkelse.

Ved fastsættelsen af vandløbets geometriske skikkelse er der taget udgangspunkt i de opmålte forhold.

Tværprofiler af den regulativmæssige geometriske skikkelse er vist i bilag 4.

I bilag 5 er vist længdeprofiler med beregnede vandspejlsforløb for såvel nærværende regulativ som opmålingen af 1993.

6. KONSEKVENSER AF REGULATIVREVISIONEN

6.1 Afvandingsmæssige konsekvenser

Vintervandføringsevnen:

Vandspejlsberegninger for opmålingen 1993 viser, at Ornum vandløb generelt har en god vandføringsevne, og risikoen for oversvømmelser langs vandløbet er lille.

Vandføringsevnen for nærværende regulativ er generelt uændret i forhold til opmålingen 1993.

Fra st. ca. 470 - 882 er der dog en vandspejlsstigning på 0 - 12 cm., som følge af den overuddybede strækning.

Foringelsen vurderes at være uden væsentlig betydning for dyrkningsmulighederne langs vandløbet.

I bilag 5 er vandspejlsforløbene for nærværende regulativ og opmåling 1993 vist på samme plot til sammenligning, ved vintermedianmaximum-afstrømning og vintermiddel-afstrømning.

Sommervandføringsevnen:

Den fremtidige vedligeholdelse med grødeskæring i en slynget strømmende forventes generelt ikke at medføre forringelse af vandløbets sommervandføringsevne.

Der efterlades altid grøde i vandløbet, og den tilsvarende reduktion i tværsnitsarealet kan give anledning til et let forhøjet vandspejl ved mindre afstrømninger. Omvendt forventes der en selvrensende effekt i strømrønden som følge af højere vandhastigheder. En eventuel uddybning af strømrønden som følge heraf vil medføre et lavere vandspejl ved mindre afstrømninger.

For sikring af strømrøndens vandføringsevne er der i nærværende regulativ fastlagt 2 grødeskæringsterminer, hvor behovet for grødeskæring vurderes.

6.2 Miljømæssige konsekvenser

Med miljøvenlig vedligeholdelse er der skabt mulighed for en forbedring af de fysiske forhold i vandløbet og dermed for faunaens livsbetingelser.

Den efterladte grøde udenfor strømrønden er i sig selv gavnlige for faunaens livsmuligheder, og kan desuden opfange en del finkornet sediment og øge den næringsstofomsætning, der er knyttet til vandløbsplanterne og de mikroorganismer, der lever på planternes blade og stængler.

Regulativets bestemmelser om en dyrkningsfri bredzone på mindst 2 meter og de begrænsede krav til kantslåning vil nedbringe sediment- og næringsstofforsyningen til vandløbet, og planternes skyggegivende effekt vil desuden beskytte mod høje vandtemperaturer i sommermånederne, til gavn for vandløbsfaunaen.

Som helhed vil de nye vedligeholdelsesbestemmelser medvirke til, at vandløbets fysiske tilstand kan bringes i overensstemmelse med dets målsætning.

7. HENSIGTSEKTLÆRINGER FOR VANDLØBET

7.1 Etablering af beskygning

For at begrænse grødevæksten og sænke sommertemperaturen i vandløbet ønskes dette beskygget af brink- og kantvegetationen samt af træer og buske, der befinder sig i vandløbets profil og op til 2 meter fra kromekanten.

De skyggegivende urter samt eksisterende træer og buske skal derfor bevares.

Hvis den nuværende vegetation ikke beskygger 60 - 70 % af vandløbet, er det Gørlev kommunes hensigt, at en sådan vegetation skal have lov til at etablere sig eller skal kunne etableres ved plantning af træer og buske. Eventuel plantning skal ske under hensyntagen til de i området naturligt forekommende træer og buske, samt til de landskabelige interesser.

Ornum vandløb trænger over hele strækningen til yderligere beskygning.

7.2 Miljøforbedring ved udlægning af grus og sten

For at forbedre vandløbets miljømæssige forhold er det Gørlev kommunes hensigt at udlægge grus og sten på udvalgte strækninger. Det er dog en forudsætning, at den regulativmæssige skikkelse overholdes.

7.3 Opfølgning

De ovenstående forhold og hensigter vil løbende blive vurderet og eventuelt udført under hensyntagen til vandløbets egen udvikling.

Ved revisionen af nærværende regulativ i 2004 foretages en vurdering af behovet for gennemførelse af foranstaltningerne, hvor disse ikke er gennemført.